Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXV Ч. 261. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 1-го ГРУДНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. FRIDAY, DECEMBER, 1, 1978 No. 261. VOL. LXXXV.

Степан Гавриш переобраний на члена Екзекутивного Комітету Братських Союзів Пеннсильвенії

Степан Гавриш

Піттсбург, Па. — Тут від неділі, 12-го до вівтірка 14-го листопада ц. р. у залях готелю Вілліям Пенн, відбувся 67-ий з ряду Конгрес об'єднаних Братських Союзів Пеннсилвенії, у висліді якого Степана Гавриша переобрано вдруге на члена Екзекутивного Комітету

Пеннсилвенійський Конґрес об'єднує 73 братські союзи, які нараховують 750 Відділів із-понад 800 000 членами і тому є одним із найбільших в системі стейтових Братських Конгресів. Слід навести, що колискою народження Українського Народного Союзу було містечко Шамокін у стейті Пеннсилвенії, так і ідея в загальному творення Братських Союзів постала 1868 року в містечку Мідвіллі, Па.

У Конґресі взяли участь 110 делегатів, які заступали 50 Братських Союзів, а в тому були й заступлені всі чотири Українські Союзи. Український Народний Союз заступали головний радний Андрій Джула та організатор Степан Гавриш. Український Братський Союз репрезентували його головний предсідник інж. Іван Олексин, головний секретар д-р Роман Ричок і головний касир Едвард Попіль, Союз Українців Католиків „Провидіння" репрезентували головний секретар Богдан Казанівський, головний касир п-і Стефанія Вовчак і головний організатор інж. Ігор Смолій, а Українську Народну Поміч репрезентували головний секретар Ананій Никончук і головний касир п-і Анна Крупа.

Конгрес офіційно відкрила в неділю увечері 12-го листопада президентка Конґресу Мілдред Пейдж. З черги відбулася багата мистецька програма, що її приготовив спеціяльний місцевий Комітет. Відбулося також засідання Екзекутивного Комітету та переведення контролі діловодства Контрольною Комісією, до якої також входив і Степан Гавриш.

У понеділок, 13-го листопада слідували звіти членів Екзекутиви та Комісій: Контрольної, Верифікаційної, Номінаційної та інших. Також було ряд привітів сусідніх стейтових Братських Конґресів та представників — законодавців із Гарісбурґ і Піттсбурґ. Особисто Конгрес вітали забезпечений комішенер Пеннсилвенійського стейту Вілліям Шепард і сенатор Джеймс Флагерті.

Увечері відбувся бенкет, у якому взяли участь понад 350 осіб. Головним промовцем був суддя Джон Броски, який виголосив надзвичайно цікаву промову про завдання Братських Союзів. Під час бенкету відбулося врочисте заприсяження новообраних, або переобраних членів Екзекутивного Комітету. Президентом на нову каденцію одноголосно обрано суддю з Філядельфії Миколу Ціпріяні.

Як у понеділок, так і вівторок під час Конґресу були дуже цікаві доповіді-панелі, метою яких було ознайомити присутніх делеґатів із модерною технікою продажу забезпечення.

ВІДБУВСЯ III З'ЇЗД СУВФ, Д-РА РОМАНА МАЛАЩУКА ПЕРЕОБРАНО НА ГОЛОВУ

Ню Йорк. — У вівторок і середу, 21 і 22-го листопада 1978 р., тут у великій залі Дому ОУВФ відбувся з черги Третій Світовий З'їзд Українського Визвольного Фронту, у якому взяли участь делеґати з Арґентини, Австралії, Бельгії, Великої Британії, Франції, Венесуелі, Бразилії, Західньої Німеччини та інших країн і на якому на голову СУВФ поновно обрано д-ра Романа Малащука, відомого політичного і громадського діяча, колишнього довголітнього голову Ліги Визволення України. Інші члени Президії це: д-р Микола Климишин — заступник голови, інж. Василь Безхлібник — секретар, мгр Уляна Целевич і п. Ярослав Деременда — члени.

У першому дні З'їзду, яким проводила президія у складі: д-р Олександер Білик — голова, інж. С. Григорців — заступник голови, проф. Борис Губка і ред. Василь Дідюк — секретарі, присутні делеґати і гості вислухали докладного звідомлення Президії, привітання Голови Проводу ОУН Ярослава Стецька, що його відчитав дир. Юліян Заблоцький, відзначили 60-річчя Української Державности, 35-річчя АБН, 40-річчя з дня трагічної смерти основоположника УВО-ОУН полк. Євгена Коновальця, віддали пошану Головному Отаманові військ УНР Симону Петлюрі, Головному Командирові УПА ген. хор. Тарасові Чупринці, колишньому Провідникові ОУН Степанові Бандері і усім борцям, які загинули, щоб був вільний і щоб вічно жив український народ. Окреме звернення, присвячене Є. Коновальцеві, видане з нагоди III З'їзду ОУВФ, відчитав інж. В. Безхлібник.

Склад Почесної Президії З'їзду творили представники з багатьох країн, а саме: дир. Ю. Заблоцький — Провід ОУН, мгр Слава Стецько — АБН, мгр У. Целевич — ОЖ ОЧСУ, мгр Є. Гановський ЦУ СУМ, М. Ковальчин — Т-во УПА, д-р Б. Стебельський — ГУ АДУК, Ігор Зварич — СУ ТУСМ, О. Галатьо — Арґентина, В. Мазур — ЗСА, ред. С. Мудрик — Німеччина, д-р В. Косик — Франція, мгр О. Коваль — Бельгія, д-р О. Кушпета — Голляндія, мгр Т. Буйняк — Канада, дир. М. Равлюк — Велика Британія і інж. О. Ґец — Бразилія.

На цій же вечірній сесії обрано ділові комісії (мандатну, резолюційну і номінаційну), а після вислухання звітів, головно обширного звіту голови д-ра Р. Малащука, доповіді виголосили д-р А. Бедрій і дир. Ю. Заблоцький про „Положення в Україні і наші завдання"; мгр С. Стецько і проф. д-р К. Савчук, говорили на тему: „Вільний світ — ситуація і наша дія". Відбувся також панель „Наша допомога Україні", у якому обговорено сектори: внутрішньо-український (ред. В. Солонинка і ред. С. Мудрик); зовнішньо - політичний (ред. І. Дмитрів); жіночий (мгр У. Целевич і Анастасія Остап'юк); культурний (д-р Б. Стебельський і д-р Г. Васькович); молоді (Б. Гаргай і Люба Фостун).

Наступного дня, 22-го листопада, делеґатів і гостей інформували представники ОУВФ у країнах вільного світу, відбулась основна дискусія, точніше обговорення доповідей, панелю й інформацій, обрано нову Президію СУВФ, заслухано й прийнято резолюції, відчитані д-р М. Кушніром, а також звернення до членів та симпатиків Визвольного Фронту. О годині 7-ій вечором голова Президії подякував усім за численну участь і формально закрив III З'їзд СУВФ, а присутні відспівали „Не пора".

Вечором того ж дня відбулась товариська вечеря з діловою і мистецькою програмою, тобто виступом дівочого хору „Жайворонки" при ОСУМА в Ню Йорку, під дириґентурою проф. Лева Стругацького і фортепіяновому акомпаньяменті Соні Шереґ, співом молодої солістки Олі Гірняк (акомпаньямент Л. Стругацький) і виступом гумористки Іванни Климовської Язичинської з Філядельфії. У хорі зокрема відзначалися дві солістки Галя Блага і Оля Гірняк. Вечірку відкрив ред. В. Мазур, програмою проводив К. Василик, а господинею вечора була пані Дарія Степаняк. Святочне слово на вечері виголосила мгр Слава Стецько, яка закликала усіх до активности, стійкости і гордости з приналежности до ОУВФ.

Не зважаючи на те, що III З'їзд СУВФ відбувся в будних днях, в ньому ввесь час брало участь велике число делеґатів і гостей, а на вечірніх сесіях велика заля не вміщала усіх зацікавлених і багато з них мусіли вдовольнятися стоячими місцями.

Делеґати і гості мали змогу оглядати фахово влаштовану п. Василем Харуком виставку видань ОУВФ — книжок, брошур, карток, портретів, летючок тощо, між якими було також рідкісне за кордоном звернення Проводу ОУН до українського народу з 1941 року.

ПЕРЕДБАЧАЮТЬ КРИЗУ В СОВЄТСЬКОМУ БЛЬОЦІ ЧЕРЕЗ РУМУНІЮ

Вашінґтон. — Офіційні чинники Державного департаменту ЗСА передбачають кризу в совєтському бльоці з уваги на те, що Румнунія відмовилась збільшити свій оборонний бюджет на вимогу Совєтського Союзу. Президент Румунії Ніколаі Чаушеску, виступаючи перед робітниками, науковцями, журналістами та іншими верствами населення тієї комуністичної країни, виразно й недвозначно заявляв, що румунський уряд в теперішній ситуації не погодиться на вимоги СССР й інших країн Варшавського Пакту, щоб підвищити оборонний бюджет. При тому Чаушеску підкреслив, що Румунія ніяк не погодиться поставити своє військо під команду чужих генералів. Таке становище займали румунські представники на недавніх нарадах членів Варшавського Пакту в Москві і від цього Румунія не відступить.

На підставі цієї заяви і деяких необдуманих потягнень інших членів Варшавського Пакту, у Вашінґтоні й інших столицях західнього світу зробили висновок, що румуни спротивились совєтському натискові і не підпорядкувались прийнятим в Москві постановам про підвищення оборонних бюджетів членських держав комуністичного бльоку. Крім того стало відомо, що представники Румунії не підписали жадного зобов'язуючого документу в Москві а тільки згаданий комунікат про відбуття такої наради.

Західні дипломати у країнах Східньої Европи інформують, що деякі члени Варшавського Пакту вже розпочали бойкот Румунії, бо, наприклад, амбасадори Болгарії і Мадярщини не взяли участи в офіційному відзначенні румунської незалежности. Також деякі замітки у сателітній пресі вказують про початок неприхильної пропагандивної кампанії проти Румунії з натяками на її широкі зв'язки з Китайською Народною Республікою, Ізраїлем і систематичною опозицією румунського уряду до деяких проєктів Варшавського Пакту. В обвинуваченнях покищо говориться тільки про „помилкове становище" президента Чаушеску, хоч західні політичні спостерігачі кажуть, що сателітні держави не можуть забути Румунії її відсутности під час інвазії на Чехо-Словаччину в 1968 році і ведення Букарештом самостійницької політики, а також широких торговельних зв'язків з західніми країнами.

Коментуючи події в Румунії, деякі східні дипломати висловлюють свою приватну думку, що Москві не йдеться про румунський військовий вклад у Варшавський Пакт, а про те, що надто самостійна політика Румунії може некорисно впливати на політику інших сателітних держав. Деякі сателіти радо пішли б шляхом Румунії, — заявив один з дипломатів, — але вони знають, що таке потягнення викличе невдоволення в Москві. Американська Центральна Розвідча Агенція (Сі-Ай-Ей) стверджує, що румунський оборонний бюджет понизився в останньому році на один відсоток і становить тепер 4,4 відсотки національного приходу. Натомість такі держави совєтського бльоку, як Східня Німеччина, Болгарія та Чехо-Словаччина витрачають на оборонні цілі значно більше грошей.

У пов'язанні з поведінкою Румунії і заявами Чаушеску, Совєтський Союз, Болгарія, Мадярщина, Східня Німеччина, Польща і Чехо-Словаччина відкликали своїх амбасадорів з Румунії нібито для консультації.

Посадник Кач видав проклямацію з нагоди Третього Конґресу СКВУ

Українська делегація в міській ратуші Ню Йорку під час вручення проклямації з нагоди III Конгресу СКВУ. Перший зліва представник посадника Кача, Герберт Рікман.

(Світлила ред. Рома Сохан-Гадзевич)

Ню Йорк. — Як уже інформовано, посадник цієї метрополії Едвард Кач видав спеціяльну проклямацію з нагоди III Конгресу СКВУ, в якій рівнож відмітив 60-річчя відродження Української Державности у формі Української Народної Республіки.

Проклямацію вручив українській делеґації в середу, 22-го листопада, в бюрах міської ратуші асистент посадника Кача, Герберт Рікман, який в неділю, 26-го листопада, виступав на маніфестації в обороні прав України та за деколонізацію СССР.

Українську делеґацію очолював тодішній президент СКВУ о. митр. д-р Василь Кушнір, а в її склад входили: Іван Олексин, — екзекутивний віцепрезидент УККА, д-р Іван Флис, — віцепрезидент УККА, д-р Василь Омельченко, — член Секретаріяту СКВУ, Йосип Лисогір, — член Секретаріяту СКВУ, Корнель Василик (СУМА), д-р Франко Мартинюк, — касир СКВУ, Володимир Дідович від Центрального Представництва Української Еміграції в Німеччині, д-р Микола Кушпета, — член Президії Секретаріяту СКВУ, Микола Хоманчук від Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій — Метрополітальний Відділ УККА, Олена Сушків і Марія Ґерус від 82-го Відділу СУА та Розалія Полчій від Окружної Ради СУА.

Подібну проклямацію з нагоди III Конгресу СКВУ вже раніше видав нюйоркський губернатор Гю Кері.

Виступ ген. Григоренка на пленарній сесії СКВУ

Ню Йорк. — Ген. Петро Григоренко, виступаючи на III Конґресі СКВУ під час третьої пленарної сесії в п'ятницю, 24-го листопада, подав до відома, що Київська Гельсінкська група доручила йому і Леонідові Плющеві офіційно репрезентувати її на Заході. Склавши заяву в цій справі, ген. Григоренко, який разом з Леонідом Плющем, Надією Світличною і Віктором Боровським — молодим українським дисидентом, який недавно прибув до Канади — брав активну участь в нарадах Конґресу та в імпрезах пов'язаних з ним, звернувся до учасників Конґресу з проханням морально і матеріяльно піддержати їх. Надія Світлична і В. Боровський співпрацюватимуть із закордонним представництвом Київської групи.

У дальшому, ген. Григоренко накреслив загальний плян праці закордонного представництва Київської групи, включно із створенням Гельсінкських груп в західніх країнах, щоб можна діяти не тільки в урядовій, але й громадській площині. Він сказав, що вже в кількох країнах такі групи засновано і в недалекому майбутньому плянується з'їзд. Він наголосив потребу збирання документації про правозахисний рух в СССР, зокрема в Україні, писання петицій до урядів держав і наукових та громадських установ й організацій та конечність більш конкретних заходів щодо мобілізації світової опінії в обороні переслідуваних в СССР.

Відходячи від цієї первісної теми, ген. Григоренко опісля звернув увагу на ряд „недотягнень" в українській громаді, особливо в її заходах в обороні українських політв'язнів, викликаючи деякими своїми заввагами помітне замішання на залі нарад, а опісля емоційну дискусію.

Ген. Григоренко сказав,

(Закінчення на стор. 4)

УВУ плянує поширити свою діяльність

Мгр Уляна Дячук, касир УНСоюзу вручає ректорові УВУ, Володимирові Яневу (посередині) 1000 доляровий чек на цей університет. Зліва: — головний секретар УНСоюзу Володимир Сохан, а справа — головний предсідник УНСоюзу д-р Іван Флис та головний організатор УНСоюзу Василь Оріховський.

Джерзі Ситі, Н. Дж. (Л. К.). — У вівторок, 28-го листопада ц. р., Головну Канцелярію УНСоюзу та видавництво „Свобода" відвідали гості з Европи — ректор Українського Вільного Університету в Мюнхені проф. д-р Володимир Янів, його дружина п-і Софія і викладачі цього університету — продекан проф. д-р Григорій Васькович, д-р Володимир Косик та д-р Леся Ткач.

У розмові з екзекутивними урядовцями і редакторами проф. В. Янів розповів, що метою його приїзду було поінформувати українську громаду в ЗСА і Канаді про особливу подію — поновне визнання УВУ державними властями Баварії, а також про річний балянс праці і про майбутнє поширення діяльности УВУ із задумом перемінити існуючі курси для вишколу вчителів в Педагогічний Інститут при університеті.

Ректор УВУ ще прибув із цією ціллю, щоб взяти участь у панелі на тему: „Сучасні завдання україн-

(Закінчення на стор. 3)

СПРАВА РАДІОАКТИВНИХ ПРОМЕНІВ В АМБАСАДІ ЗСА

Вашінґтон. — Згідно з повідомленням медичних дослідників, ствердження яких прийшло у вівторок, 21-го листопада, покищо немає ніякої познаки, щоб радіоактивні промені, висилані в напрямі амбасади ЗСА у Москві совєтськими чинниками, спричинились до здоровних пошкоджень працівників. Однак, ще завчасно щонебудь з повною рішучістю твердити, до медичні досліди є ще тільки у ранній стадії і їх продовжуватимуть.

Папа зустрінувся із французьким „ребельянтським" архиєпископом

Рим. — Виказавши несподіваний жест в напрямі об'єднання в Церкві Папа Іван Павло II зустрінувся з Марселем Лефебром, французьким ребельянтським архиєпископом, традиціоналістичний рух якого давав виклик ватиканським властям на протязі трьох років. Речник Ватикану поінформував, що 72-річного архиєпископа Лефебра, що його суспендував з його священичих обов'язків в липні 1976 року Папа Павло УІ, на його власне прохання у понеділок, 20 листопада. Папа Іван Павло прийняв на авдієнції. Ця зустріч, один місяць після вибору Папи Івана Павла II, вказує на його велике затурбовання розколом поміж Ватиканом і рухом Архиєпископа. Лефебр, який був близький до спричинення схизми внутрі Церкви — з моментом, коли він відкинув ліберальні реформи на Ватиканському Синоді 1962 — 1965 роках.

Від часу його суспендовання архиєпископ Лефебр далі христив дітей в Римо-Католицькій Церкви, висвячував священиків і правив Службу Божу латинською мовою, не зважаючи на рішення Ватиканського Собору відправляти у національній мові. Він також подорожував по всьому світі, щоб одержати підтримку для свого руху і відкрив нові семінарії

Тільки два місяці тому після смерти Папи Івана Павла I, архиєпископ Лефебр відкрив нову семінарію біля Риму, перебравши сюди 37 студентів-теологів з традиціоналістичної семінарії в Швайцарії. Це викликало реакцію Ватикану і його речники сказали, що цей факт погіршить тільки становище Лефебра.

Завзятий антикомуніст архиєпископ Лефебр критикував зусилля покійного Папи Павла УІ, щоб поліпшити церковні відносини зі Східньої Европою і ганив зустрічі Папи з комуністичними лідерами. Реформи Церкви називав „рукою сатани" в Римі.

Заговорили про можливість відходу Ґерека

Варшава. — У Польщі настирливо поширюються поголоски, що теперішній перший секретар польської Комуністичної партії Едвард Ґерек в скорому часі відійде від активної служби. Ці поголоски посилились особливо тоді, коли стало відомо, що між Ґериком і його соратниками немає однозгідности. У часі останньої візити Ґерика до Катовіц він зударився там з місцевим партійним діячем Здзіславом Ґрудзенєм, який після виїзду Ґерека, дістав легкий удар і перебуває тепер у лічниці.

Згідно з іншими інформаціями, Ґерек терпить на ревматизм і вже кількаразово перебував на лікуванні в Чехо-Словаччині і Болгарії. Ті самі джерела стверджують, що між Ґереком і членом Політбюра Стефаном Ольшовським існує глибоке непорозуміння і великі різниці поглядів на справи політики й економіки. Маючи багато більше прихильників в Компартії, а головно в Центральному Комітеті і Політбюро, Ольшовський, піддержуваний ввесь час Москвою, може перемогти Ґерека. Піддержка Москви Ольшовського стала наявною після цього, коли його прийняв на послуханні сам Леонід І. Брежнєв, теперішній генеральний секретар ЦК КПСС і голова Президії Верховної Ради СССР, та інші совєтські високі достойники.

Можливо в Москві ще не наважуються вводити зміни в Польщі, бо Ольшовський не користується великою популярністю серед польського народу.

Запляновано ювілейний концерт УЗО у Клівленді

Клівленд. — Українські Злучені Організації, Відділ Українського Конґресового Комітету Америки у Клівленді, Огайо, на закінчення відзначення своєї 50-літньої праці (1928-1978) влаштовує Ювілейний концерт. Цей концерт відбудеться у приміщенні Парма Сеньйор Гай Скул, при 6285 Вест 54-та вулиця, Парма, Огайо, в неділю, 3-го грудня 1978, година 4-та по полудні.

У програмі концерту: Об'єднані хори під дириґентурою маестра Григорія Китастого і маестра Євгена Садовського; Танцювальний гурток СУМА в Пармі під керівництвом Віктора Богуславського; Танцювальний гурток при парафії св. Володимира, під керівництвом Андрія Черення; Збірна танцювальна група, якої інструкторами є В. Богуславський, А. Черень і Петро Венґрин, а координатором програми танців — д-р Юрій Русин; Скрипкове сольо — Галина Волдрич; Фортепіянове сольо — Алла Волдрич.

Дохід з Ювілейного концерту призначений на видання Пам'яткової книги, яка появиться заходами УЗО, під редакцією п. Степана Кікти.

Досі відбулися у Клівленді вже такі імпрези, пов'язані з 50-літтям УЗО: Осінній фестиваль парафії святого Андрія в Пармі — 10-го вересня; „Всесвітній день" у Культурному городі — 24-го вересня; Ювілейний бенкет — 30-го вересня 1978-го року.

Комітет протестує проти поведінки поліції під час маніфестації

Ню Йорк. — Комітет, який займався влаштуванням маніфестації в Ню Йорку в неділю, 26-го листопала, інформує, що у зв'язку з побиттям кількох учасників демонстрації біля будівлі совєтської місії до Об'єднаних Націй, цей Маніфестаційний комітет звернувся з протестом до Міської Управи Ню Йорку, вимагаючи дослідження поведінки окремих членів поліції, які вже після закінчення демонстрації з палицями кинулися та поранили п'ять осіб.

У своїх протестних листах до різних міських установ та осіб Маніфестаційний комітет звертає увагу на те, що у Маніфестації брали участь гості і делеґати III СКВУ, які з'їхалися з цілого світу, і що поведінка поліції ніяк не свідчить добре про містогосподаря Ню Йорк і вимагає усіх заходів, щоби такі потягнення поліції не повторились у майбутньому.

Маніфестаційний комітет інформує, що поведінка поліції є задокументована на знімках та фільмі, та що зголосилося ряд свідків, між ними також не-українці, які готові свідчити на будь-яких переслуханнях у тій справі. Деякі побиті демонстранти мають намір піти на судову дорогу.

Маніфестаційний комітет звернувся до всіх учасників демонстрації, які були свідками і можуть точно описати подію, або які фотографували цю подію (вже після закінчення демонстрації), щоби зголосилися до канцелярії УККА на число телефону 228-6840, або до адвоката А. Лозинського на число телефону 254-2260, який виставить правні афідавіти про твердження свідків.

Маніфестаційний комітет закликає свідків з-поза Ню Йорку скласти свої свідчення з місцевими адвокатами та переслати афідавіти на адресу канцелярії УККА в Ню Йорку: 203 Second Ave., New York, N. Y. 10003.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ У СКЛАДІ (поазбучно):
Любов Коленська, Володимир Левенець, Зенон Снилик, Василь Тершаковець (тепер виконуючий обов'язки голови Колегії) і Євген В. Федоренко.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

,,Таємниця'' Брежнєва

У кінці минулого тижня засоби масової інформації повідомили, користаючись совєтськими джерелами, про нові зміни на кремлівському ,,Олімпі'', тобто в Політбюрі і Цетральному Комітеті ЦК КПСС, які нібито мали б зміцнювати позицію теперішнього диктатора Совєтського Союзу, 71-річного Леоніда І. Брежнєва, який, як відомо, тепер займає два найважливіші становища в партії і державі, будучи генеральним секретарем ЦК КПСС і в той же час — головою Президії Верховної Ради СССР.

Користуючись необмеженою владою, яка, очевидно, унеможливлює будь-який спротив в середовищі його найближчих співробітників, Брежнєв весь час намагається запевнити собі максимальні впливи, обсаджуючи ключеві позиції в ЦК КПСС і головно в Політбюрі, — яке є найвищим керівним тілом в совєтській диктаторській системі, — своїми людьми, забезпечуючись тим самим перед всякими можливостями, які вже не раз траплялися за кремлівськими мурами. В умовах совєтської внутрішньої гри, інтриг, систематичної боротьби за владу, ривалізацій між Компартією і військовиками, між інтелектуалами і нижчими партійними чиновниками, між наставниками і робітництвом та іншими сферами т. зв. ,,совєтського суспільства'' — навіть ,,найвірнішим приятелям'' в Компартії не можна довіряти. Зрештою Брежнєв ще 14 років тому сам був висуванцем і ,,приятелем'' Нікіти Хрущова, але рівночасно був першим, який підставив свому ,,босові'' ногу, проголосивши на засіданні Політбюра в 1964 році, що ,,вас, товаришу Хрущов, звільнено з обов'язків генерального секретаря ЦК КПСС''.

Тому, фактично, нікого кремлівські пересунення не заскочили. Вони радше скріпили раніші твердження про боротьбу за владу, яка ведеться серед совєтської верхівки вже від самого початку існування цієї антинародної і антилюдяної системи комуно-московських імперіялістів. Кожному було відомо, що Брежнєв, наприклад, не має довір'я до партизана з Другої світової війни, білоруса Кіріла Мазурова і що він систематично фаворизує свого давнього приятеля з передвоєнних часів і праці в Молдавії, 67-річного Константина Черненка. Підвищено на становищах також іншого приятеля Брежнєва, 72-річного Ніколая Тіхонова, і наставника Москви в Грузинській ССР, Едуарда Шеварднадзе, за його ,,старання'' довести до злиття націй і народностей в єдиний ,,совєтський'' народ і за низькопоклонну промову на XXУ з'їзді Компартії з її вихвалюванням Брежнєва і політики партії в національних справах.

Зрештою в одній з версій, яка кружляла після візити Брежнєва до Федеральної Республіки Німеччини весною цього року, говорилося, що Брежнєв вдержується при владі тільки тому, що його ,,соратники'' не можуть узгіднити між собою наслідника. Обговорюючи наслідство Брежнєва, політичні коментатори звертали тоді увагу, що в Політбюрі існує велика різниця поглядів щодо внутрішньої і зовнішньої політики. Більше того, є навіть побоювання, що зміна на кремлівському ,,Олімпі'' може захитати рівновагу і викликати навіть заворушення в СССР.

Такі твердження не є жадним відкриттям, бо про них дуже вичерпно говорили дисиденти, зокрема Андрей Амальрик, який свого часу твердив, що ,,може статися так, що післябрежнєвський провід опиниться віч-на-віч перед двома альтернативами: застосовувати поступово лібералізацію на політичному й економічному відтинках, включно з децентралізацією влади і більшою національною автономією для республік, або повністю відкрити обличчя давнього совєтського фашизму, який на ділі загострив би конфлікт між росіянами і неросійськими народами, а у кінцевому висліді міг би довести до розвалу СССР''.

Знаючи характер комуно-московського імперіялізму, треба вірити, що Брежнєв і його співробітники відкидають першу альтернативу, тобто лібералізацію, на що вказує багато фактів, зокрема зашморг режиму і посилене переслідування інакомислячих.

В. Кульчицький Ґут

ЧИ ТІЛЬКИ БІЛИЙ КРУК?

Генрі Ферлі, англійський журналіст, який тепер перебуває постійно у ЗСА, є без сумніву, лібералом чистої крови. Доказом цього є не тільки його членство у редакції відомого ліберального тижневика ,,Ди Ню Ріпублік'', але і такі його статті як ,,Солодке ніщо'' з підзаголовком ,,Пет Калделл нашіптує нонсенс до вуха президента Картера'' (,,ДНР, 11 червня 1977), чи ,,Ґалуппування (від Ґалупп, ВКҐ) у напрямі мертвого центру'' з підзаголовком ,,Опитування публічної опінії є по своїй природі консервативні''(,,ДНР'', 8 квітня 1978), у яких він зводить бій з неконсерватистами.

І ось цей чистокровний ліберал пише статтю, якої не повстидалися б ні Ярослав Стецько, ані Роман Рахманний, а редакція місячника ,,Гарпер'с'' не тільки містить її у числі за листопад ц. р., але ще й спеціяльно її вирізняє, подаючи на обкладинці, як головну атракцію цього числа, її наголовок ,,Забагата для героїв'' та підзаголовок ,,Достаток Америки породжує зневагу до величі''.

Чи це означає, що починають віяти нові вітри в Америці? Думки ж тієї статті йдуть у зовсім протилежний бік від уже довшого часу пануючих в американському суспільстві течій, поглядів, переконань, почувань. Підкреслює постійно цей факт і сам Г. Ферлі. ,,Ми більше героїв не маємо, або точніше було б сказати, ми героїв більше не творимо'' — це на початку статті. А трохи дальше: ,,... нас вчать висловлювати цинічні погляди на традиційних героїв'', а ще дальше повне ґіркоти питання: ,,У кількох клясах висить тепер на стіні образ Вашінґтона як він переходить Делевар?''

Розуміється, такий стан Г. Ферлі поважно турбує, бо він і за обожання героїв, і за культивування героїзму, і за реабілітацію патріотизму, і навіть за респектування націоналізму.

Він за обожання героїв, бо ,,суспільство, яке не має героїв, скоро починає робитися знесиленим. Його цілі стають менше взнеслі, його аспірації менше вимогливі, його зусилля менше напружені''; бо ,,країни, позбавлені своїх героїв, перестають бути історичними країнами''; бо ,,обожання героїв... посилює наш опір фаталізмові і детермінізмові, наш опір почуванню, що ми втратили контролю над нашим життям і долями на користь безособових сил. А оце почуття, що ми є предметом таких сил, є одною з головних характеристик нашого часу''.

Він за культивування героїзму, бо ,,героїзм є чеснотою: virtus римлян. Virtus включав ідеї мужности і досконалости. Мужність же є відмінна від хоробрости. Це є якість, яка робить хоробрість більшою від звичайного акту відваги''.

Він є за реабілітацією патріотизму, бо ,,патріотизм є одною з найглибших висловів людиною потреби перебування у спільноті''; бо ,,як сказав французький соціяліст Жін Жоре, одинокою власністю бідних є їхня країна'', отже, ,,якщо бідні люди мають тенденцію бути більш патріотичними від інших, як в дійсності і є, то це тому, що без їхньої країни вони стали б безбатченками''.

Він є за респектуванням націоналізму, бо хоч ,,націоналізм часто є, а ще частіше тільки виглядає реакційним'', то все ж таки ,,ми мусимо визнати, що це є невгамовно турбуюча сила, яка ламає форми існуючого стану речей''.

І тут авторське коло міркувань замикається: він знов доходить до героїв, яких ,,більшість є національними героями'', які є завжди бунтівниками, і які також ,,є проти існуючого стану речей''.

Який же ж то ,,існуючий стан речей'' має ламати невгамовно турбуюча сила націоналізму''? Проти кого і чого мають герої бунтуватися?

Хоч автор не дає прямої відповіді на ці питання, загальний тон статті не лишає у читача найменшого сумніву, про що саме йдеться. От хоч би таке порівняння: ,,Ми колись думали, що треба стояти на сторожі нашої цивілізації, навіть часом її треба ширити, тому наші вояки були тоді героями; тепер же ми думаємо про наших генералів тільки як про дурнів, шахраїв і спрагнених війни. Ми колись вірили, що наша цивілізація повинна діяти з великим авторитетом у світі, тому ми знаходили героїв між нашими політиками, щоб вони за неї говорили; тепер же ми дивимося на наших політиків як на дрібноту і самолюбів''.

Або його виступ проти детермінізму і проти тих на Заході, хто передає владу над людиною ,,безособовим силам''. Кожному ясно, що йдеться про марксистів із їхнім історичним матеріялізмом, згідно з яким, хоче людство того чи не хоче, воно мусить іти до комунізму.

Та й багатомовне в цьому відношенні його запевнення, що героїв демократія не має чого боятися. ,,Ми повинні собі усвідомити, — каже він, — що герої для нас не є жадною загрозою''. Протилеж-

(Закінгення на стор. 4)

М. Бараболяк

ІРАН: ДО КОРЕНЯ РЕВОЛЮЦІЙНОГО РУХУ

[2]

Після революції в Росії ситуація в Ірані змінилась. Большевики були заслабі, щоб цікавитись Іраном. Англія теж після втрати впливів в Індії відкликала свої сили з Ірану. Патріоти піднесли голову. Журналіст Саєд Табатабай увійшов у порозуміння із підстаршиною ,,Іранської Козацької Бригади'' — Реза Ханом, і спираючись на тій мілітарній силі, перебрав владу як прем'єр-міністер, іменуючи неграмотного сєржанта ,,козаків'' — Резу своїм міністром війни. Сам Реза як проворний ,,козак'' не вдоволився міністеріяльною текою, прогнав Табатабая закордон, нагнав шаха зі старовинної династії Кваєр, і проголосив себе шахом. Проворний ,,козак!'' І не був поганим володарем. Хоча сам неписьменний, став розбудовувати шкільництво, модернізувати та індустріялізувати країну. Але попікся на Гітлері. Реза виявив під час II світової війни прогітлерівські симпатії, щоб визволитись від совєтів і Великобританії, які знову під час II світової війни контролювали країну. За ці пронацистські симпатії мусів у 1944 році заплатити. Абдикував в користь сина, тоді 21-річного, нині пануючого в Ірані ,,Короля Королів'' — Мохаммеда Реза Паглеві.

Молодший шах став продовжувати плян батька змодернізувати країну і відновити традиції перської імперії, про що згадано на вступі. Але нарід його заходами захоплений не був. До серйознішої конфронтації між ,,королем королів'' (тому два тижні на телебаченні можна було бачити зустріч шаха з генералами-членами його мілітарного кабінету: кожен із тих генералів із повною груддю медалів схилявся низько і цілував руку шаха) і його міністрами прийшло у 1949 році, коли прем'єр-міністер д-р Мохаммед І. Моссадеґ перевів у майлісі (парляменті) закон про націоналізацію ,,Англо-іранської Нафтової Компанії''. Шах був проти націоналізації і звільнив д-ра Моссадега з посту голови державного правління. Реакція мас проти того акту шаха була дуже нагальна; демонстрації і пролиття крови були драстичніші, як нинішні і шахові не остався інший вихід як утеча. Утік до Риму.

Врятували шаха ЗСА, які покерували справами так, що іранці прохали шаха повернутися із вигнання. Він повернувся і став продовжувати свої модернізаційні пляни; але тим прихильности народу собі не з'єднав.

ЗСА не мали колонізаційних інтенцій супроти Ірану. Але з уваги на геополітичне положення країни, а ще більше з уваги на постачання ЗСА і Західньої Европи паливом і з іранських джерел, а ще більше з арабських, не вдалось замаскувати величезних американських впливів в країні. А іранці дуже чуткі на чужі впливи. Позбувшись російських і британських, їм не були понутру й американські. Зачались протести проти інновацій, яко вносить індустріялізація і модернізація у ще начальнішій формі. Революційний рух прийняв форму оборони релігійних, шіїтських традицій. Треба мати на увазі, що правовірні мусулмани, а головно визнавці шіїтської версії ісляму, є за повною симбіозою політичного і релігійного життя.

Мохаммед був і релігійним і секулярним провідником і тому під впливом муллів народ вважає, що урядова політика не може йти у розріз із вченням Пророка, а такі інновації як закордонні фільми, алькогольні напитки, рівноправність жінок, це наявне порушування традиційних вартостей шіїтських вірних.

У 1963 році зачались знову демонстрації і протести, стріляння до демонстрантів, жертви тисяча вбитих. Як провідник того протимодернізаційного руху (читай протиамериканського) виринув начальний мулла Аятоляг Хомеіні. Шах (не без піддержки ЗСА) вийшов побідно, і Хомеіні пішов на вигнання. До початку 1978 року він кермував рухом спротиву з сусіднього Іраку, нині керує ним із містечка під Парижем. Хомеіні є для іранців символом непродажного іранського патріотизму, оборонцем повної незалежности Ірану від чужих впливів, навіть доброзичливих, як американські.

Хто вийде побідником із цієї конфронтації між модернізаційними заходами, які репрезентує шах і бажанням удержати старовинні вірування народу, які так тісно пов'язані з релігійним фанатизмом шіїтів (пам'ятаєте нещодавно спалили там живцем біля 400 відвідувачів у кіні на знак протесту проти чужих ,,зачажених'' фільмів!) — трудно сказати. Шах увів військовий режим і це мабуть хвилево принесе успіх. Але ледве чи на довшу мету. Нарід хоче, щоб мільярди, які йдуть нині на купівлю від ЗСА наймодернішої зброї, йшли на покращання стандарту життя населення. Позбувшись російських і англійських впливів, вони не хочуть толерувати у себе теж американські хоч би то вийшло навіть у їхню користь, охоронювало їх від північного загарбника і вносило стабільність у політику Близького Сходу.

В арабських країнах, де релігійний фанатизм не так

(Закінгення на стор. 3)

Софія Наумович

ВАЖЛИВІСТЬ ПЕРЕКЛАДІВ

Париж. — Про важливість перекладів українських творів на чужі мови переконала нас така подія: у паризькому журналі ,,Міруар де ль'істуар'' (дзеркало історії) появилася була на початку цього року стаття про ,,банди Петлюри'', на яку українці зареагували доволі гостро і численно. І коли після довших перипетій нам удалося говорити з відповідальним редактором, п. Фонтінь, то він признався, що на цю статтю він дістав кілька відгуків, у тому від Бібліотеки ім. Петлюри та від професора Сорбони. На наше запитання, чому він, пишучи про Україну, черпає інформації виключно з московських джерел, він відповів: ,,Це дуже просто. Ми маємо багато московських документацій у перекладі на французьку мову і легко можемо ними користуватися. На жаль, не знаємо ніяких українських документів, перекладених на нашу мову... А шукати за ними, і самим перекладати, — це забрало б нам надто багато часу і коштів...''.

Подаючи цей приклад труднощів, які доводиться українцям переборювати, щоб спростувати будь-яку неправдиву вістку, хочемо підкреслити те значення, яке мають чужомовні переклади українських творів. Дещо в цій ділянці робить Українська друкарня, яка недавно видала дві книжки В. Мороза і В. Чорновола (1) у перекладі на французьку мову, які навіть реклямувалися на телебаченні при виступі Л. Плюща, а оце тепер появилися дві нові книжки з найновішої історії України французькою мовою:

Перша з них, видання СКВУ, це ,,Совєтські переслідування Церкви в Україні'' (2), в якій зібрані точні дані про винищування українських церков, ієрархій УКЦ, УАПЦ й Євангеликів, проілюстровані знімками мучеників за віру, зруйнованих церков, чи замінених на антирелігійні ,,музеї''. Ця книжка повинна дістатися в руки ватиканських достойників, та, зокрема, обізнаного з цією справою Папи Івана Павла II, який, знаючи французьку мову, дістане необхідні дані й документи для оборони однієї з віток Вселенської Церкви.

Друга книжка ,,Етноцид українців в УССР'' (3), це переклад на французьку мову ,,Українського вісника'' ч. 7-8 з весни 1974 року. У ньому представлений загальний погром українства з такими розділами: 1) тотальна русифікація, 2) чистка комуністичних кадрів, 3) заборона української науки і культури, переслідування інтелектуалів, 4) нищення історичних пам'ятників і 5) нищення церков і переслідування вірних.

Невідомий автор ,,Етноциду'' цитує пояснення ген. секретаря Компартії України Володимира Щербицького щодо інтернаціоналізму, яке він дав у Київському університеті 3-го жовтня 1973 року: ,,Бути інтернаціоналістом, це висловлювати приязнь і братерство... передусім для московського народу за його культуру і мову — мову революції й Леніна...'' Й автор статті запитує: ,,Чому передусім для московського народу, а не для німецького... та мови Маркса й Енгельса?'' (ст. 75-76).

Незвичайно цінна у цьому виданні передмова Алєна Безансона ,,Українська ставка'' (ль'енжи укренієн) — з огляду на його ім'я видатного французького історика та на знаменитий зміст, з якого процитуємо декілька речень:

,,З усіх проблем, єдина, якої не міг розв'язати совєтський уряд — це національна проблема... Національне почуття, існування націй протистоять большевизмові... Совєтський уряд сперся на московському націоналізмові, який став гнобителем немосковських народів... Щоб зламати рух національностей, совєтська влада вживає цілу гаму рецепт... колонізує, русифікує, депортує малі народи, з яких багато вже знищила. А проте нації існують далі... Серед них Україна займає ключове становище... Без неї СССР зник би як велика потуга... Ось чому навіть московські дисиденти вагаються перед такою перспективою... Щоб цьому запобігти, вживаються засоби, перераховані в цій книжці, що їх з повним правом можна назвати геноцидом. Завоювавши збройно Україну, спрово-ковано штучні голоди у 1920-22 і 1932-33 роках. Україна зазнала теж найгіршої нацистської інвазії, а згодом совєтського повороту зі справжньою громадянською війною, що тривала до 1950-их років. Це все спричинило демографічну травму, яку ледве чи вдасться направити, бож Україна не має й половини того населення, яке передбачували демографи на початку цього віку... Проте, створення незалежної України 1918 року було ви-

1) Valentin Moroz: Chronique de la résistance" préface de Pierre Daix, Editions PIUF, Paris 1977,

Viatcheslav Tchornovil: "Le malheur d'avoir trop d'esprit", Editions PIUF Paris 1974,

2) "Persécution sovietique de l'Eglise en Ukraine", Edit. PIUF, Paris 1978,

3) "Ethnocide des Ukrainiens en URSS (Le Messager ukrainien). Ed. PIUF, Paris 1978, Préface de Alain Besancon.

(Закінгення на стор. 4)

Володимир Барагура

ЧОМУ ІВАСЬ НЕ ЧИТАЄ?

[Доповідь на вечорі СУЖА в Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку]

III

Брак книгарень — книжки продаються вкупі з грибами, горіхами, нитками до вишивання, медом і вівсом. Книгарі правлять високі відсотки за посередництво, при тому не вміють зацікавити покупця книгою, інколи навіть не знають, чи вона є в них на складі. Кольпортаж не наладнаний, практика показала, що багато книжок пропадають, нищаться зі шкодою для автора, видавця і читача. Покупці, книгарі й кольпортери не розраховуються за придбані книжки. Один працівник дитячої літератури стверджує: ,,Величезна хиба щодо літератури для дітей, це брак реклями — наші видавці під тим оглядом невинахідливі. Книжка, журнал не доходять до читача''.

Поважним фактором нечитання є незначна й несистематична кількість нових появ дитячих видань, малий вибір щодо жанрів, тематики, проблем, що брали б до уваги потреби й зацікавлення дитячого віку в різних його розвоєвих фазах. Та й формальний бік писань злебільша незадовільний. Цих кілька випусків, що появляються несистематично, роблять враження провізорії, безпляновости, вони не всилі застокоїти й задовольнити читача.

Розвиток дитячої літератури і зацікавлення дітей читанням залежить не лише від її працівників, але й від родинного дому і різних форм організованого громадсько-національного життя, зокрема школи, Церкви і виховних юначих організацій.

Як ставляться до дитячої літератури батьки? Тільки нечисленні накреслюють плян лектури для дітей. Деякі дають дітям читати що попало, інші взагалі нічого. Щогірше — деякі відохочують дітей читати, а то й відмовляють їх від лектури, мовляв, навіщо завертати дитині голову українськими книжками. Є такі, що вважають читання дітьми рідної книжки ,,ментальною жорстокістю'', або причиною втрати дитиною зору, але не турбуються очима дитини, коли вона годинами спостерігає телевізійні програми... Брак читацької атмосфери в хаті не сприяє зацікавленню дитини книжкою.

Загляньмо в українську хату. Знайдете там багато дечого, але шафки з книжками треба довго шукати. Інколи й даремно. Батьки самі не читають, не купують книжок, чи дивниця, що діти теж не хочуть читати, не люблять, не цінять і не шанують книжки. І так, виховані на живому негативному прикладі батьків, діти не горнуться до рідної книжки. Батьки розманіжують дітей, дають їм ,,шибку з вікна і зірку з неба'', але одночасно власною рукою вливають в їх душу отруту в формі дешевих образкових видань ,,каміксів'', до яких вже й американська публічна опінія зайняла негативне становище. А добра, здорова українська книжка залягає книгарські полиці і магазини видавництв, або не може взагалі побачити денного світла. Чи хтось з батьків дав би своїй дитині попсований або затруєний, чи неповновартісний харч, хоч він був би і дуже дешевий? Тож яким правом батьки дають дітям затруєну моральною отрутою лектуру, низькоякісну телевізійну чи кінову програму або невідповідну, бездумну розвагу?

Моя дитина не хоче читати! Ось загальне нарікання батьків. А наша відповідь: це ваша, батьки, частинно вина! Бо дитину треба навчити читати книжку, тобто не тільки навчити її техніки читання, складання літер у слова й речення, але навчити її, як читати.

Коли ляік перший раз піде на концерт симфонічної оркестри, він мучиться на ньому. Чому? Бо він не розуміє мови тонів. Та коли піде раз і другий з кимсь, хто знається на музиці й пояснить йому цю мову звуків, він за деякий час зрозуміє, що ними можна віддати не лише шум дерев, свист вітру, гул бурі, хлюпіт води, але й такі беззгучні явища, як схід сонця, чи найінтимніші порухи людської душі. Розкрийте перед дитиною скарби книжки, а вона вже далі сама брестиме чарівним світом мистецтва писаного слова.

Як можна цього досягти? Передусім дитина мусить пізнати рідну мову, навчитися нею читати й писати. Це перший крок. Другий, це поширити знання домашньо-розговірної мови засобом слівництва. Тому треба її післати до цілоденної рідної школи або на курси українознавства, або навіть самому навчити читати. Треба підібрати лектуру, відповідну до віку дитини, її зацікавлення і спроможностей. Далі початково треба спільно з дитиною прочитати кілька книжок, пояснити незнане й незрозуміле, дати їй ключ до розуміння прочитаного — тему, фабулу, акцію, мотиви, провідну думку (ідею твору), засоби, якими автор послуговується. Згодом дитина сама зуміє розкривати твір і дошукується в ньому цього, що істотне.

Прочитавши з дитиною спільно одну-другу книжку, дискретно підкажіть їй чергову лектуру, хай сама прочитає, розкаже зміст, поділиться з вами враженнями, спостереженнями. Коли просить вашої допомоги, не відпихайте її, мовляв, не маєте часу, або змучені.

Купуйте й читайте самі книжки, обговорюйте їх в присутності дитини, нехай вона на живому прикладі батьків бачить їх зацікавлення друкованим мистецьким словом. Купуйте дітям книжки, хай мають власну бібліотеку. Не говоріть в присутності дітей з погордою про книжку, чи її творців і не захвалюйте чужих видань тільки тому, що вони написані чужими авторами й опубліковані чужими видавцями. Не купуйте самі дітям ,,каміксів'', а коли побачите їх у дитини, не картайте її, не деріть їх і не викидайте. Така метода не доведе ні до чого, заборонений овоч смакує найкраще. Якщо хочете відучити дитину читати ці шкідливі речі, дайте їй вартісну лектуру, а вона напевно засмакує в ній і затужить за нею. Пригадується один американський фільм, у якому керівничка провінційної публічної бібліотеки побачила коло стіни будинку хлопця, що переглядав ,,камік''. Вона не відібрала йому цієї підмінки книжки, але завела його до бібліотеки й дала гарно ілюстровану книжку. За деякий час хлопець став постійним відвідувачем бібліотеки.

Батьки не повинні спихати обов'язку навчити дитину читати книжку на школу, юначу організацію чи Церкву. Вони повинні почати цю працю вдома й вона мусить іти впарі з подібною виховною працею згаданих установ.

З признанням і вдячністю треба згадати про важливу ролю, яку побіч батьків сповняють у родині бабусі, якщо йдеться про читання дітей і навчання їх самостійно читати книжку. Це важлива місія. Вона має в нас довговічну традицію, коли бабусі баяли дітям казки, байки, співали пісень, а дідусі розказували про історичні події в часах, коли ворог забороняв друковане слово. Приклад — Т. Шевченко, який на розповідях діда Івана про козаччину, гетьманщину, гайдамаччину, коліївщину й їх уосіблення козака Мамая будував свою національну свідомість і власну історіософічну концепцію доби козаччини та після-козацького періоду.

Наші вчителі й виховники у своїй практиці забувають про вічну й незмінну дидактичну аксіому, що вчимося не для школи, а для життя. Тому не можна замикати процесу навчання й виховання до стандартних лекційних одиниць, обмежуватися до клясного навчання, але треба шукати контакту з життям, як допоміжного засобу в навчанні. Треба використовувати для дидактично-методичних цілей такі нагоди, як виставки, книжки, авторські вечори дитячих письменників, відзначення їх роковин, громадним відвідуванням таких імпрез під проводом учителів. Тим часом, участь дітей на таких імпрезах обмежується до їх ролі як виконавців програми, а поміж слухачами чи глядачами дітей майже не бачите. Варто б відвідати дитячих письменників, мати з ними гутірку, познайомити дітей з творчим процесом праці автора, редактора, з ходом праці над технічним постанням книжки чи журналу, відвідуючи друкарню, видавництво. Це притягнуло б малого читача до книжки, журналу, друкованого слова.

Кращі задачі дітей варто посилати до редакцій дитячих журналів, заохочувати їх писати листи й самостійні літературні спроби.

[Продовження буде]

1-го листопада в Гантері

У суботу 4-го листопада, мала гантерська громада відсвяткувала Роковини 1-го Листопада.

О год. 11-ій перед полуднем місцевий парох з осідком в Гадсоні, о. Теодор Гуманицький відслужив урочисту співану Літургію в намірениі українського народу, а опісля панахиду за всіх, що впали за волю України.

По церковних відправах учасники перейшли до мотелю п-і О. Кобзяр, „Ксеня", де відбулось урочисте відмічення 1-го Листопада. Сходини відкрив та ними проводив найстарший віком ветеран УГА п. Стефан Щур. Короткий реферат про події 1-го Листопада мав колишній вояк 1-ої УД УНА і учасник Бродів п. Лев Стеткевич. На закінчення урочистих сходин, одна з учасниць віддеклямувала вимки з поезій, що мають зв'язок з листопадом та змаганнями українського народу за самостійність та волю. Були це вимки зі Шевченка, Франка, Лесі Українки, Тичини, Рильського та Симоненка. Деклямації зробили велике враження та викликали бурю оплесків.

Свято закінчено відспіванням „Не пора" та молитвою, що її провів отець парох.

Ще довго по закінчені програми свята, учасники гуторили за перекуською та пригадували собі події, що минули тому 60 років тому.

Вкінці п. Стефан Щур подякував прелегентам за їхній труд у звеличанні свята торжественною програмою і п-і Олі Кобзяр за гостинність.

Ініціятиву до переведення Свята дали колишні вояки українських армій. При цій нагоді учасники склали на фонд Українського Інваліда 140 долярів.

Н.Н.

ІРАН: ДО КОРЕНЯ...

(Закінчення зі стор. 2)

сильний, компроміс між постулятами модернізації і політики та традиції легший. У Савдійській Арабії монарх намагається не наражуватись на конфлікт із муллами. А найбільшою помилкою шаха Реза Паглеві було те, що він заантагонізував шітське духовенство проти себе і спричинив те, що Хомеіні має нині в Ірані більші впливи чим король.

Хомеіні вважається „тимчасовим" імамом, тобто наслідником Пророка. Виграють кулі проти релігійного містицизму? Є нинішня революція в Ірані тільки черговим етапом у ланцюзі революційних змагань, які датуються від „тютюнової"? — важко передати.

Американська політика поклала на карту шаха, бо непевна хто пройшов би до влади після його упадку і чи запевнив би стабільність так конечну, щоб нафта плила з Ірану та щоб модерна американська зброя, доставлена Іранові, не попала у небажані руки, і більше сумнівів...

Хто ж розуміє вагу боротьби за національну ідентичність, той стане мабуть по боці протишахових революціонерів, а принаймні матиме вирозуміння для них. В очах тих революціонерів іранський національний інтерес не сходиться з американським. Ми можемо бути іншої думки, але повинні розуміти іранців. А шахом годі нам захоплюватись, хоч він із „козацького" роду.

Відкриття нових приміщень Осередку Української Культури й Освіти

Вінніпеґ (ОУКО). — Дирекція Осередку Української Культури й Освіти повідомляє, що з огляду на перешкоди в перебудованні нових приміщень ОУКО, відложено офіційне відкриття приміщень з неділі, 19-го листопада ц. р., до ще неозначеної дати кінцем січня або початком лютого 1979 року. Дирекція була змушена винести таке рішення з огляду на брак будівельних робітників після закінчення довгого страйку в Манітобі.

Дирекція ОУКО сподівається, що ремонт буде закінчений з початком місяця грудня ц.р. Дотепер, закінчено ремонт першого, другого і третього поверхів, а партер чекає викінчення. Пивницю та п'ятий поверх будуть ремонтувати після закінчення ремонту чотирьох головних поверхів, але це не перешкодить у відбутті офіційного відкриття.

Осередок приміщується в культурнім центрі міста Вінніпеґу, недалеко Концертової залі „Століття", Манітобського музею та Манітобського культурного центру. Будинок набуто від Редакційної спілки „Нового Шляху" більше як три роки тому. За допомогою федерального і провінційного уряду та Вінніпеґ Фондейшен розпочато повне відновлення приміщень, щоби краще примістити мистецькі та музейні виставки, бібліотеку та багаті архіви Осередку, і щоби краще зберегти дорогоцінні колекції Осередку.

Перебудова будинку коштуватиме біля пів мільйона долярів, з чого Осередок мусить доложити із своїх фондів поверх 2000 000 дол.

Осередок — це найбільша українська культурна установа в Північній Америці, де зберігаються цінні музейні збірки, великий архів, де зберігаються не тільки українські часописи, але і особисті архіви видатних українців, наприклад: О. Кошиця, Т. Кобзея, та інших, бібліотека, яка тепер начисляє біля 30 000 томів та ґалерія мистецтва.

УВУ плянує поширити...

(Закінчення зі стор. 1)

ської науки", який відбувся на Ювілейному Науковому Конгресі НТШ, присвяченім 30-річчю НТШ в ЗСА і 60-річчю відновлення Української Державности, що проходив в рамках III Конгресу СКВУ на четвертій його сесії. Проф. В. Янів, об'їжджав міста Америки і Канади — Вашінґтон, Балтимор, Чікаґо, Міннеаполіс, Філядельфія, Ню Йорк, Торонто, — виголосив доповіді з висвітлюванням прозірок на теми: „Незламний дух української жінки" та „Проголошення самостійности України з історичного, політичного і соціо-психологічного аспектів".

У суботу, 2-го грудня ц. р. о год. 6-ій вечора, в залі Української Централі 240 Говп евеню, Пассейк, Фундація УВУ з нагоди 70-річчя Ректора влаштовує Ювілейну Зустріч. Поміж іншими точками програми проф. В. Янів виголосить доповідь на тему: Незламний дух української жінки".

УВУ також очікує від української громади фінансової підтримки, зокрема на сплату боргу, яка ще тяжить на Будинку. Український Народний Союз передав на УВУ 1000-доляровий чек, крім цього на УВУ склала дотацію Українська Федеральна Кредитівка „Самопоміч" в сумі 500 дол. та інші.

Із життя Українського Села на Фльориді

В околиці столиці розваг і атракцій, помаранчевих садів, горбів та озер, у столиці вазонкових квітів, уже п'ятий з черги рік знайомимо наших співжителів неукраїнців з українським народним мистецтвом та з політично - економічним життям наших Братів і Сестер в Україні.

Цього року при допомозі американського клюбу Сертома, посадник Апопки Іван Ленд проголосив дні 22-го січня до 5-го лютого „Тижнями Незалежности". Програму цих Тижнів очолював С. Ковальчук, який виголосив промову по всіх школах Апопки та околиці.Темою його промови були — свобода в Америці і „свобода" у Совєтському Союзі, під час якої промовець мав можливість розповісти про життя і змагання українського народу за свободу. Відтак школярі на цю тему писали есеї і два учні за найкращі есеї отримали від Сертома клюбу нагороду. Промовця запрошено виступати на радіопередачах від 8-ої до 9-ої вечора. Запити слухачів тривали до 11-ої години вечора.

У днях від 8-го до 9-го квітня ц. р., в Орляндо у східнім „Шапінґ Молл", відбулася виставка прикладного мистецтва, що її відвідали 20 000 глядачів. Цю виставку влаштувало Українське Об'єднання св. Володимира.

На сходинах члени цього товариства, висловлюючи побажання цьогорічному Світовому Конгресові Вільних Українців, склали на цілі Конгресу 45 дол. Місцевий 380-ий Відділ УНСоюзу також склав 15 дол. на СКВУ.

На цих сходинах вирішено взяти участь у різдвяній параді з парадним возом української хати, що відбудеться 5-го грудня ц. р., а також взяти зорганізовану участь у федеральних і стейтових виборах - 7-го листопада та 5-го грудня. Пороблено також заходи, щоб почерез Сертома клюб знову по школах влаштувати лекції, про американську і совєтські політичні та економічні положення, які дадуть нагоду шкільній молоді познайомитися з життям українців у сучасній Україні та про голод у 1930 роках.

В Апопці будова церкви вже майже закінчується. Посвячення її повинно відбутися 7-го січня 1979 року. Парохіяни цієї церкви сподіються, що на урочистості посвячення прийдуть українці з околиць та туристи, щоб спільно взяти участь у їхньому великому святі.

С. Ковальчук

Виставка картин сучасних мистців України

Дня 10-го листопада ц. р., о год. 6:30 вечора, в приміщеннях Українського Інституту Америки в Ню Йорку заходом „Оборони і Допомоги Політичним В'язням" — „Українського Золотого Хреста" та Академічного Т-ва „Зарево" відбулося відкриття „Виставки картин сучасних мистців України".

Виставку відкрив п. Р. Куделя від Академічного Товариства „Зарево", привітав численно зібрану публіку й коротко представив ціль цієї виставки, та пояснивши яким способом виставлені мистецькі твори потрапили у вільний світ. Потім Р. Куделя привітав маестра Петра Андрусева, попросивши його до слова. Проф. П. Андрусів переповів про сучасне малярство в Україні і його зв'язок із сучасним і давнім малярством. Опісля Р. Куделя попросив до слова директора Українського Інституту Америки, колишнього прем'єра Уряду Карпатської України Юліяна Ревая. Він зі зворушенням заявив, що це одна з перших цього роду виставок в УІ-Америки і висловив признання Р. Куделі за його працю. Згодом дир. Ю. Ревай представив заступника голови УІА інж. О. Балабана з дружиною та директора „Голосу Америки" п. Ч. Берґессона зі співробітниками.

У кінцевому слові п-і Д. Бойдуник сказала, що виставка „Картин сучасних мистців з України" — це успіх десятирічної праці КОД-у. Щоб влаштувати виставку допомогло багато осіб. Маестро С. Гординський оформив цю виставку, співпрацювали тут також Дирекція Українського Інституту Америки враз з п-і І. Петрівською. Інж. З. Онуферко і д-р М. Пелех вислали знімки і звіти до преси, а п-і Л. Чайківська допомогла у виготовленні каталогу. На закінчення Д. Бойдуник замітила, що важливо, що зійшлось багато гостей, а зокрема молоді, що своєю приявністю вшанували „Тих", що в дуже невідрадних умовинах продовжують працю своїх батьків та збагачують більш як тисячрічну українську культуру.

Виставку закінчено гутіркою за чаєм.

Н. Н.

Концерт на пошану Лесі Українки

Світовий Комітет для відзначення 100-річчя народин Лесі Українки під протекторатом Відділу УККА у Філядельфії влаштував 22-го жовтня ц. р. в залі Герлс Гай святочний концерт. Ціль цієї імпрези — відзначити 100-річчя народин поетеси та зібрати гроші на видання її творів. Виконавці, йдучи назустріч цим намірам, зрезиґнували із гонорарів та призначили їх на цю шляхетну ціль.

Діловий комітет, очолюваний мгр Іриною Пеленською і п-і Марією Хариною, як головою Фінансової комісії та д-р Наталією Пазуняк, секретаркою — старався зібрати наші найкращі мистецькі сили і це йому у значній мірі вдалося.

Д-р Пазуняк у заступстві п-і Пеленської, яка не змогла приїхати до Філядельфії, відкрила програму вечора та привітала присутню на залі сестру Лесі Українки пані І. Борисову, що її теж всі учасники повстанням з місць гідно вшанували.

Щоб урозманітнити концерт, музичні точки черґувалися з не-музичними. Тому теж обидві доповіді находилися, перша на початку 1-ої, а друга на початку 2-ої частини програми. І так д-р Б. Романенчук проаналізував творчість Лесі Українки і показав її в належному світлі у відміну від підсовєтських літературознавців. Другий доповідач д-р Лариса З. Онишкевич в короткому, а красномовному слові говорила про „Психологічний аспект героя у творах Л. Українки".

Далі в першій частині програми дебютувала 16-річна Меланія Купчинська, відограла на скрипці „Інтродукцію" та „Рондо Капрічіозо" Сан Сена і „Рапсодію" М. Лисенка. Її виступ був приємною несподіванкою для всіх. П. Купчинська заграла обидві речі дуже добре, внесла багато свіжости і молодечого темпераменту, маючи всі дані на те, щоб виповнити передові місця наших скрипкових віртуозів. Її досвідченою акомпаньяторкою була піяністка п. Льой Адлер. Тому, що українська публіка нічого про п-і Купчинську не знає, хочу подати кілька інформацій. Меланія вчилася на протязі 5-ох років у свого батька Яреми Купчинського, професора і директора музичного департаменту публічних шкіл в Іст Бронсвік. Вона студіює музику в Мангеттен Мюзік скул у д-ра Аппельбавма і є концерт - майстром у Ню Джерзі Олд Стейт Оркестрі. Виграла теж нагороду в Чікаґському контесті в 1978 в т. зв. Амерікен Стрінґ Тічер Асосіейшен. Перед українською публікою виступала вона на Союзівці.

Решта виконавців концерту — це відомі вже нам артисти, які не потребують представлення: — співачка Марія Ясінська Мурована (оперова Компанія „Савоя") гарно відспівала до слів Лесі Українки „Горить моє серце" Я. Лопатинського, „Не співайте мені цеї пісні" В. Грудина і „Як я умру" О. Бобикевича. Також почули ми її в дуеті з Андрієм Добрянським із Метрополітальної Опери в Лисенковім „Не дивуйтесь, що квітом прекрасним". Ідеальним акомпаньятором, як звичайно, був піяніст Тома Гриньків, який теж акомпаньював у II частині А. Добрянському.

Добрянський тим разом мав більш ліричний репертуар, в якому випав теж дуже добре. Це були: „Дивлюсь я на ясні зорі" Стеценка, „Гей, піду я в ті зелені гори" Майбороди, „Місяць яснесенький" Степового і „Досить невільнича думка мовчала" Степового.

Обговорюючи програму згідно із її хором, ми дійшли до уривків із драми Л. Українки „Боярина", які по-мистецьки, із діялогів Степана і Оксани, прочитали Лариса Кукрицька і Володимир Лисняк, відомі актори з Ню Йорку. Їх виступ привітала зворушена публіка грімкими оплесками.

На закінчення піяніст-віртуоз Роман Рудницький, виступ якого Філядельфія все радо вітає, відограв з належним відчуттям „Пісню без слів" оп. 10 М. Лисенка та бравурно технічне — безсмертне Скерцо оп. 31 б-моль Шопена. Як надаток був ще Шопена етюд на чорних клявішах оп. 10 ч. 5

Шкода лише, що програму, яка тривала дві і пів години, треба було закінчити. Це зробила в заступстві п-і Марії Харини д-р Наталія Пазуняк, яка подякувала всім виконавцям за їхній безкорисний виступ.

Богдан Перфецький

З нагоди
ТИЖНЯ СЛОВ'ЯНСЬКИХ КУЛЬТУР в НЮ ЙОРКУ

КОНЦЕРТ МУЗИКИ
УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ
19 і 20-го СТОРІЧ

у вівторок, 5 грудня 1978 р., о год. 8-ій веч.
в Українському Інституті Америки
2 Е. 79-та вул. в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

Виконавці: ЗІРКА ДЕРЛИЦЯ — сопрано, ОРЕСТ КОВАЛІВ — скрипка, ЮЛІЯНА ОСІНЧУК — фортепіян, АНДРІЙ ЯРОШ — тенор.

Твори Барвінського, Лисенка, Косенка, Стеценка, Скорика й інш.

•

В тому самому приміщенні Українського Інституту Америки, в середу і четвер, 6 і 7-го грудня, о год. 7-ій веч.

Фестиваль Українського Фільму
„Тіні забутих предків", „Земля", „Звенигора" і короткі фільми С. Новицького — „Писанка", „Вівця в дереві".

Джерзі Сіті й Околиця!
В неділю, 3 грудня 1978 р., о год. 4-ій по пол.
в приміщенні
Українського Народного Дому
при Фліт і Овкленд Авеню, ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж.
відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ
Окружного Комітету Відділів УНС
НАДГУДСОНСЬКОЇ ОКРУГИ
до участи в яких є запрошені всі урядовці Округи і Відділів.
25, 70, 170, 171, 196, 213, 270, 275, 281, 286 і 287
ТЕМОЮ НАРАД БУДУТЬ ОРГАНІЗАЦІЙНІ СПРАВИ ОКРУГИ.
У Зборах візьмуть участь:
Володимир Сохан, головний секретар УНС
Василь Оріховський, головний організатор УНС
Окружна Управа

1893 1978

Головний Екзекутивний Комітет
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
і
Окружний Комітет Відділів УНС Метрополії Ню Йорку
запрошує
на

ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ

з нагоди
85-РІЧЧЯ ЩОДЕННИКА „СВОБОДА"
45-РІЧЧЯ „УКРАЇНСЬКОГО ТИЖНЕВИКА" і
25-РІЧЧЯ ДИТЯЧОГО ЖУРНАЛУ „ВЕСЕЛКА"
який відбудеться

в СУБОТУ, 16-го ГРУДНЯ 1978 р.
in the Terrace Room — Hotel Roosevelt
Madison Avenue at 45th Street, N.Y.C.

— Ювілейні промови і концертова програма —

Початок о год. 7:00 вечора

Одяг вечірній *Даток: $ 25.00*

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Приятелями, що з Волі Всевишнього 25-го липня 1978 року, по короткій недузі, відійшов у Вічність

бл. п.
ПЕТРО ДАНИЛИШИН

народжений дня 29-го квітня 1911 року в селі Раковці, повіт Підгайці, Тернопільщина.

Покійний Петро осиротив дружину Марію і дві дочки Дарію і Христину. Похорон відбувся дня 28-го липня 1978 року в Рочестері, Н. Й., з церкви Богоявлення на місцеве кладовище.

Покійний був членом ООЧСУ і щирий жертводавець на українські цілі.

На тризні в пам'ять Покійного присутні зложили датки за таким то призначенням:

На ПАТРІЯРХАТ: Марія Данилишин дол. 100. Родина з Детройту дол. 100. По 20 дол. — Федір Фалат і Анастазія Домашук. По 10 дол. — Родина Андрій Фалат.

На ФОНД ОБОРОНИ УКРАЇНИ: Марія Данилишин від Родини дол. 1500 і Марія Данилишин від себе дол. 100.

На СТУДІЮЮЧУ МОЛОДЬ: Марія дАНИЛИШИН ДОЛ.

На СТУДІЮЮЧУ МОЛОДЬ Марія Данилишин дол. 100, на АБН дол. 50, на ШЛЯХ ПЕРЕМОГИ дол. 50,п-ні Анастазія Домашук на ШЛЯХ ПЕРЕМОГИ дол. 20.

На ЦЕРКВУ БОГОЯВЛЕННЯ: Марія Данилишин дол. 50. Родина Юзьків дол. 20., інші присутні на церкву дол. 50.

Всім Жертводавцям щиро дякуємо, а Покійному Петрові хай буде Вічна Пам'ять!

В ЧЕТВЕРТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ТРАГІЧНОЇ СМЕРТИ
моєї Незабутньої ДРУЖИНИ та МАТЕРІ моїх діточок

бл. п.
ЕВИ ДРОГОБИЦЬКОЇ

буде відслужена
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
ЗА СПОКІЙ ЇЇ ДУШІ
в дні 3-го грудня 1978 року
в Українській Католицькій Церкві
на Союзівці в Кергонксоні, Н. Й.

Просимо наших Приятелів і Знайомих помолитись в тому дні за вічний упокій бл. п. Еви.

МИХАЙЛО — муж
ТАРАС, МАРУСЯ і СТЕПАН — діти

З Волі Всевишнього відійшла у Вічність дня 17-го листопада 1978 року на 91-му році життя

бл. п.
ОЛЕНА ШЕХОВИЧ
ур. МАТВІСІВ

ПОХОРОН відбувся 20-го листопада 1978 року з церкви св. Константина в Міннеаполісі, Міннесота.

В глибокому смутку повідомляють Родину й Знайомих:

інж. ІВАН ЯНОВИЧ — зять
МАРТА ШЕХОВИХ — синова
МИХАЙЛИНА РЕЙМОНД — внучка з чоловіком РОЄМ
ІРИНЕЙ ШЕХОВИЧ — внук
МИХАЙЛИНА й ХРИСТИНА РЕЙМОНД — правнучки
Ближча й дальша Родина в ЗСА й в Україні

Союз Українок Америки — 86-ий Відділ в Нюарку, Н. Дж.
влаштовує

РІЗДВЯНИЙ БАЗАР

Неділя, 3-го грудня 1978 року, о год. 8:30-1:30 по пол.
Заля церкви св. Ів. Хрестителя, при Сенфорд Аве., **в Нюарку, Н. Дж.**

В продажу картини українських мистців: Б. Божемський, Б. Поліщук, Я. Мадай, Х. Головчак-Дюбері, І. Кочержук-Герис, Л. Пясецька, Я. Стадник, В. Васічко, О. Яворська, С. Гнатів, ЕМАЛІЇ Шонк-Русича, КЕРАМІКА В. Ковблянської, Г. Ґураль, М. Бокало, КУЛІ НА ЯЛИНКУ з українським орнаментом, мальовані свічки з українською вишивкою, вишивані краватки, книжки, домашнє печиво, несподіванки, виграші й інше.

Д-Р МИХАЙЛО ДАНИЛЮК
На медичні Теми
Лікарський довідник.
Книжка у твердій темно-зеленій обгортці із золотими буквами роботи мистця МИХ. МИХАЛЕВИЧА. 336 сторінок.
Ціна 7.00 дол.
SVOBODA
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07303

КОНЦЕРТ КОЛЯДОК і ЩЕДРІВОК — ХОР „ДУМКА"
Молода „Думка" **Андрій Добрянський,** *бас, Метрополітан Опера*
Hunter College (68 i Park Ave.), New York **Субота, 9 грудня 1978 р., год. 7 веч.**

У 15-річчя „Українського Історика"

На бурхливому, життейському морі поневолених московсько-підсовєтською системою народів, серед розшалілих хвиль терору, що шкірять зуби своєї мертвецько-білої піни на людські жертви в брутальному контрасті до навислих чорних хмар політичного горизонту ступнево потапає корабель, якому на ім'я — Україна. Блакитно-золотий прапор корабля хилиться униз. Довкола загроженого шаліючою бурею корабля бушують червоно-московські акули, ждучи на кривавий пир, а над кораблем кружляє чорне гайвороння зневіри й розпуки. На самому кораблі відбувається Дантейське пекло. Московські пірати-духові канібали видирають живцем з людських сердець віру в Бога, дикий вереск „гармошки" й „балалайки" заглушує українську національну бандуру, серед нахабного „штокання" й „дакання" мовкне чудова мова Кобзаря, Каменяра й Лесі, історичне минуле народу над Скавутою й Дністром заміняють фальшивкою безсоромних перекручень і рафінованої брехні, а метрику національно-історично-культурної ідентичности народу підмінюють партквитком і пашпортом „савєтскаво челавєка", приналежного до так званого „савєтскаво народа". Розпучливий крик конаючих з голоду й терору заглушує з радісних ґучномовців і самозабріханої, пропагандивної преси безсоромна в своїх нахабноложних словах пісня „жить стало краще, жить стало веселіше", а за найменші прояви невдоволення українській людині пришпилюють ярлик „ворога народу", „українського буржуазного націоналіста", „прислужника чужих агентур" і т. д. та карають жорстоко, або лікують ...психушками.

„Найдемократичніша країна квітучого соціялізму" під сонцем колись сталінської, а тепер брежнєвської конституції творить один великанський концтабір — від поясу сателітних держав на Заході, через евразійські простори апокаліптичного СССР аж до Охотського моря і протоки Берінґа на Далекому Сході. А внутрі того концтабору існують менші, ще жахливіші, де людське життя не вартує ні „за цапову душу". Духовне й національне поневолення та жахливий соціяльний визиск — це основні блага ідеологічно-політично-державного твору здеґенерованого Владіміра Ілліча та його кровожадних наслідників. Зоологічний московський шовінізм, замаскований не цілком вдало марксизмом-ленінізмом, шаліє на потопаючому кораблі, залога якого є призначена Кремлем на погній імперського життя „старшого брата" в „общему котьолку" московсько-совєтського великодержавництва.

Найважливіша духова зброя поневоленого народу — наука є всеціло запряжена до воза московсько-совєтської політики, а вже найганебніше є насилувані основні принципи нашої історичної правди — того вимовного свідка історичного минулого українського народу. Червона Москва завзялася знівечити не лише національно-державницький дух нашого народу, але навіть його культурно-соціо-етнічну субстанцію. Нарід ставить пасивний опір, а кращі його сини й дочки боряться активно проти диявольських плянів новітніх гунів, поглядаючи в сторону Заходу, де находиться частина того ж народу — політична еміґрація із молодим, на чужині народженим поколінням.

Під час коли з України доходять до нас розпучливе голосіння: „Рятуйте наші українські душі — S.O.S!" ми часто не стоїмо на висоті священних завдань у відношенні до потопаючого корабля — України, присвячуючи іноді забагато уваги нашим особистим справам. Формально організуємо маніфестації, співаємо устами гіпокритів „Боже, нам єдність подай"!, не стараючися на ділі осягнути ту єдність та пропагуючи „блискуче відокремлення" во ім'я особистих амбіцій, розпаношеного партійництва й роздмуханого індивідуалізму. Чи так поступає нарід, який не хоче стати погноєм своїх агресивних сусідів? Чи живе й друковане слово не є майже єдиною духовою зброєю, яка залишилася нам на духових барикадах змагань за краще майбутнє грядучих поколінь українства? Вільна наука в діяспорі жде на моральну й фактичну допомогу зі сторони української громади, а наші люди й установи видають часто гроші на речі друго - чи третьорядної вартости в маштабі критерій національно-політичної оцінки та ієрархії понять, або дають тим, хто вміє голосніше кричати й ходити з капелюхом у руках та збірковими листами, вихвалюючи галасливо своє діло. Установи, які ведуть себе скромніше й не галасують самореклямними гаслами, на жаль, не находять послуху, а як находять, то дуже мало серед нашої „національно свідомої й політично виробленої" громади.

В 1978 році відзначаємо ювілей п'ятнадцятиліття єдиного дотепер наукового історичного журналу „Українського історика" — офіціозу Українського Історичного Товариства, який від самих початків свого існування виповів війну на життя й смерть московсько-совєтським гробокопателям України в змаганнях за остаточну побіду української історичної правди. П'ятнадцять років виходить „Український історик" та друкуються наукові, історичні праці в рамках діяльности Українського Історичного Товариства, як антидот до підсовєтських фальшивок і намагань починати історію України від ...жовтневої революції з дальшими плянами взагалі погребти українство модерними методами червоних Валуєвих. Згуртовані в УІТ наші історики роблять усе можливе на науково-історичному відтинку, щоб рятувати потопаючий корабель — Україну.

Земляки й Землячки! Чи Ваша національна совість і гідність не підказують Вам морально й матеріяльно допомогти нашим історикам в їхньому великому ділі змагань за нашу українську правду саме в ювілейному році „Українського Історика"? Маємо всього ще кілька тижнів до нового 1979 року. Складіть під кінець цього ювілейного року на „Український історик" й дальшу працю для нашої спільної справи! Закликаємо Вас в ім'я рятунку потопаючого корабля — України серед шаліючих филь ґеноцидної політики червоного Кремля супроти українства. Свої пожертви просимо складати на адресу: Ukrainian Historical Association, P. O. Box 312, Kent, Ohio, 44240.

Олександер Домбровський

ПОВІДОМЛЕННЯ
Адміністрації „Свободи"

Повідомляємо всі організації і поодинокі особи,

ЩО АДМІНІСТРАЦІЯ НЕ БУДЕ ПОМІЩУВАТИ ЖАДНИХ ОГОЛОШЕНЬ

ЯКЩО ПОПЕРЕДНІ РАХУНКИ НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ.

Окремих листів в тій справі не буде відписуватися.

ВАЖЛИВІСТЬ...

(Закінчення зі стор. 2)

слідом природного процесу, хоча він був надто слабий, щоб опертися большевицькій навалі.

„Важкий балянс. Україна зазнала виснажливого упливу крови і своєрідної стерилізації, як ніяка інша европейська нація. Її можна б до деякої міри прирівняти до Північної Ірляндії XIX віку, коли вона зазнала знищення своєї еліти і злочинних голодів... А все ж таки Україна живе і бореться. Її не залишає українська діяспора Европи, ЗСА, Канади, а в її нутрі національний тиск доволі сильний, щоб заламати навіть компартію України й Москві доводиться постійно її прочищувати. Рівнобіжно з московським самвидатом існує український Самвидав, який, як на це вказує книжка, проявляє здатність аналізи й інтелектуальної зрілости... Франція, яка від сторіччя чутлива на московські проблеми, не надто зважає на глуху, менше показову, але завзятішу й глибшу боротьбу немосковських народів у СССР. А школа! Бо боротьба України має стратегічну важливість... Переможний СССР може панувати майже безконечно. Підкошений, примушений дати Україні автономію, а згодом і незалежність, СССР розлетиться вмить, а з ним і його панування над третиною світу. Це до деякої міри наше майбутнє, наша доля, яка розіграється під куполами св. Софії у Києві та на соняшникових полях, облитих Дніпром". (5-9).

З цих уривків бачимо ясно, чому А. Безансон назвав свою передмову — „Ставкою на Україну", й ми йому влячні за поставлення перед французьким читачем нової концепції, яку йому продиктувала інтуїція історика-патріота. А українська діяспора повинна вжити всі свої наукові сили і засоби на видання якнайбільше наукових українських праць чужими мовами.

Виступ ген. Григоренка...

(Закінчення зі стор. 1)

що один рік перебування в ЗСА дав йому змогу приглянутись до українського зорганізованого життя, в якому помітний брак єдности, з уваги на велике число організацій.

Він уважає, що найбільш стійким елементом в житті української громади є Церкви. Політичні партії, — говорив ген. Григоренко, не повинні мати впливів на СКВУ, а члени Секретаріяту повинні „присягати", що вони керуватимуться тільки добром СКВУ і не будуть діяти за зовнішніми вказівками. Він заявився за загальним голосуванням в СКВУ, відкидаючи концепцію „узгіднення". Він рівнож уважає, що слід перевести перепис українців у вільному світі, щоб „ми знали скільки нас є".

Тоді коли ще ці завваги учасники нарад спринимали спокійно, помітне збентеження, а то й обурення в декого, викликала заява ген. Григоренка, що „в Україну треба нести демократію, а не фашизм". Помітивши непричетність цього твердження і реакцію деяких делегатів, ген. Григоренко сказав, що він „не мав нікого на увазі" і „не зустрічав українських фашистів".

Закликом до єдности і працею для осягнення „вільної, соборної і незалежної України", ген. Григоренко закінчив свою доповідь.

Біля 15 делегатів виступили із запитами і коментарями до доповіді ген. Григоренка, а також до попередньої доповіді мґра Бориса Потапенка. Виявляючи повздержливість, дискутанти просили уточнення поняття „фашизму" від ген. Григоренка і давали вияснення до деяких його критичних завваг. Присутня на залі Надія Світлична підтримала ген. Григоренка, заявляючи, що він „висловив правильно наші думки", але його неправильно зрозуміли. „Якби виник український фашизм, я б теж виступила проти цього", сказала Світлична.

У сумаричній відповіді на запити і завваги, ген. Григоренко сказав, що він свідомий того, що його виступ „вніс непорозуміння, але СКВУ він не пошкодив". Він ще раз звернув увагу на це, що в громаді є недоліки, що слід краще вивчити дійсний стан в СССР, що СКВУ повинен залишитись „громадською, а не політичною чи ідеологічною" установою і в ньому повинен панувати „дух демократії". Він назвав УПА „найбільш патріотичною організацією", ще раз заявляючи, що він стоїть за „соборну, незалежну, вільну Україну".

ЧИ ТІЛЬКИ...

(Закінчення зі стор. 2)

но. „Ми послаблюємо демократичні суспільства, якщо тільки недемократичним суспільствам дозволяємо проголошувати героями Мао Тсе-тунга, чи Кастра, чи Гі Чі Міна". А трохи дальше: — „Діється щось направду зле, коли ціла ґенерація західніх студентів може уявити собі, що Го Чі Мін був героєм, навіть святим... тоді як на Заході ми не можемо знайти героя, щоб у противагу йому репрезентував і втілював наші власні вартості".

Безперечно, всі ці погляди, думки, ціле його становище з перспективи 60-их років, коли на кемпусах американських університетів і на вулицях американських міст американська молодь палила американські прапори — дуже єретичне. Отже, чи їхня поява сигналізує зміну?

Коли брати до уваги тільки саму механіку зміни поколінь, яку так пластично описав Іван Франко у поемі „Мойсей" („Ще момент — і Єгошуї крик/ Гирл сто тисяч повторить; І з номадів лінивих ця мить/ Люд героїв сотворить/, то становище Г. Ферлі виглядало б зовсім закономірним явищем; воно репрезентувало б ідеї нового покоління.

Якщо б, знов же, вважати його становище консервативним, то воно йшло б нога в ногу зі зростом консервативних настроїв, про який (зріст) ось як пишеться у листі Національного Демократичного Комітету, розсиланого з Вашінґтону по цілій країні: „Ще ніколи від зеніту Комітету Неамериканської Діяльности, вписування на чорну листу та сенатора Джозефа МекКарті, не організувалися ультраконсервативні у всій країні з такою енергією і пристрастю, як вони це роблять тепер. І, щиро кажучи, ще ніколи від того періоду не мали вони такого великого впливу на народні справи, як вони його мають зараз".

Сам автор не вважає свої погляди ані консервативними, ані не бачить покищо нової ґенерації, від імени якої він виступав би. Він радше бачить себе трохи у ролі білого крука, а трохи у ролі Касандри. Він бо каже: „Навіть в останніх роках мала місце жалюгідна капітуляція перед думкою, що небагато ми можемо зробити такого, що заслуговувало б на наші зусилля і наші жертви". Знов же по-касандрівськи звучить його твердження, що теперішній настрій „є точно настроєм Франції з-перед 1939 року. Тоді його відчув Черчіль, який, повертаючись з візити Франції половини 30-их років, сказав, що французька буржуазія перегнила до кости і вона не буде битися".

І він, правдоподібно, має рацію. Серед теперішнього молодого американського покоління не можна ще завважити туги за героїчним. Не видно її і серед консервативних кругів. „У каламбурному настрої, журячись про гроші, виборці зробилися консерватистами", — писав тижневик „Тайм" з приводу останніх виборів, тобто консерватистами типу Датана і Авірона („М'ясо стад їх і масло і сир — Це найбільша ласка"). Все ж уже сам факт публікації думок Г. Ферлі родить надію, що наростає пригожа атмосфера для появи Єгошуї і його покоління.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 3-го ГРУДНЯ 1978 р.

ГАМТРАМК, Міш. Річні збори Т-ва ім. М. Шашкевича 94 Відд., о год. 2-ій по пол. в Укр. Дем. Клюбі при 2376 Ґрилінг вул. На порядку: Відкриття зборів і вшанування членів Відділу; Відчитання минулорічного протокому; Звіт фін секр. і скарбника; Звіт К. Комісії і уділення абсолюторії; Вибори нової Управи; Відділові справи і УНС; Звіт делегатів з Конвенції УНС; Закриття зборів. — М. Бориськович, рек. секр.

УКРАЇНСЬКИЙ ВЗІР

УКРАЇНСЬКА БЛЮЗКА — наперед приготована

Вкажіть, який взір ви бажаєте.
( ) Полтавка ч. 1
( ) Гуцулка ч. 1
( ) Буковинка ч. 1

Якщо любите красу української вишивки і хотіли б мати задоволення самі вишити свою українську блюзку, маємо для вас.

Все приготоване:
- Готова викроєна блюзка
- Канва для хрестикового взору
- DMC нитки
- Взір після вашого вибору
- Точні, легкі вказівки

$15.99

Пересилка $1.00

Для мешканців стейту Н. Й. обов'язує продажний податок.

Належність тільки в американській валюті.

Чеки або „моні ордери" посилати до:

ETHNIC DESIGNS
1320 Walden Avenue
Buffalo, New York 14211 U.S.A.

У всіх правних справах, таких як: розводи, тестаменти, іміґраційні справи, спадщини, випадки, справи зв'язані з нерухомостями, трансакція масткових справ кревних, які живуть в Україні або в Польщі, прошу звертатися до

WASYL NEZOWY
consultant for LOUIS KONOWAL, attorney
Години урядування тільки за домовленням.
Room 803, 1411 Walnut Street, Philadelphia, Pa. 19102
Telephone (215) 563-3332

НАЙКРАЩИМ ДАРУНКОМ

на СВ. МИКОЛАЯ і під ЯЛИНКУ

є

Студійна (Коледжова) Грамота УНСоюзу

ЯКА ЗАПЕВНИТЬ ВАШИМ ДІТЯМ І ВНУКАМ
ВИСОКІ СТУДІЇ, ЯКІ ВІДКРИЮТЬ ЇМ ДВЕРІ ДО ЩАСЛИВОГО Й УСПІШНОГО ЖИТТЯ.

По інформації в справі коледжового забезпечення просимо звертатися до місцевих секретарів УНСоюзу, або до Головної Канцелярії на адресу:

Ukrainian National Association, Inc.
P.O. Box 76 — 30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07303

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ В ЩОДЕННИКУ „СВОБОДА"

1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ за академії, посмертні згадки, розшуки, подяки	$3.00
1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ за приватні концерти, бизнесові оголошення, (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. д.)	5.00

ОГОЛОШЕННЯ НА 8 ШПАЛЬТ, без огляду на їх зміст по 5.00 долярів за кожний інч.

Якщо до оголошення включається знімку — коштуватиме додатково:

Фоторепродукція на одну шпальту	$ 6.75
Фоторепродукція на дві шпальти	8.50
Фоторепродукція на три шпальти	10.00

ОГОЛОШЕННЯ НА ЧЕРГОВЕ ЧИСЛО (2 ДНІ ПЕРЕД ПОЯВОЮ) ПРИЙМАЄТЬСЯ ТІЛЬКИ ДО 10-ої ГОДИНИ ДНЯ.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ В АНГЛОМОВНОМУ ТИЖНЕВИКУ (недільне видання) Ukrainian Weekly

1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ за академії, посмертні згадки, розшуки, подяки	$ 5.00
1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ за приватні концерти, бизнесові оголошення, (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. д.)	7.00

Оголошення на чергове, недільне видання приймається до ПОНЕДІЛКА, ТІЛЬКИ до 12-ої ГОДИНИ ДНЯ.

ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ всі організації, установи і поодинокі особи, які довгують за оголошення, що адміністрація буде змушена відкинути чергове оголошення, ДОКИ НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ ПОПЕРЕДНІ РАХУНКИ.

Рівночасно з оголошенням, проситься надсилати НАЛЕЖНУ СУМУ.

ТЕЛЕФОНІЧНО ОГОЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ ЛИШЕ У НАГЛИХ ВИПАДКАХ.

● HELP WANTED ●

Українська Православна Парафія в Денвері пошукує
СВЯЩЕНИКА
Платня після умови. Писати: Ing. A. Iwashko, 4330 Quay St., Wheatridge, Colo. 80033 або тел. (303) 42204330.

Батьки! Батьки!
Дітям під ялинку і з нагоди св. о. Миколая

„ГОЦА ДРАЛА"
постарайте.

Ціна: $4.00 книжка, $1.00 пошта.
Замовляти на адресу:
OLENKA PRYJMA
413 N. Quincy ■ Hinsdale, Ill. 60521

НОВИНА
Видавництво „Ставропігія"
видало, як перший свій випуск, книжку
Романа Завадовича:

„З БУДНІВ У СВЯТО"

Книга віршів на релігійну тему з передмовою д-ра В. МАРКУСЯ і біо- та бібліографічним додатком.

Ціна книжки 3.00 дол. На поштову оплату долучити 0.50 дол. Книгарням даємо 30% опусту. Книжка має 90 сторін.

Замовляти:
STAUROPEGION
2226 W. Chicago Avenue ■ Chicago, Ill. 60622
Tel.: 276-0774

ПОВІДОМЛЕННЯ
Адміністрації „Свободи"

З уваги на закінчення біжучого року, Адміністрація просить всі Товариства чи поодинокі особи, що довгують за оголошення, вирівняти їх конечно найдалі

до 25-го грудня 1978 року

ЦІННИЙ ДАРУНОК

передплата „СВОБОДИ" для Ваших Рідних, Приятелів чи Знайомих

річна передплата 30.00 долярів

Замовлення, залучуючи чек або моні ордер слати

„SVOBODA"
30 Montgomerw Street, Jersey City, N.J. 70302

● РІЗНЕ ●

П'ятсот дол. $500.00 нагороди за інформації або зворот **БІЛОГО ПСА** раси "Samoyed", виглядає як білий вовк, який зник в околиці Керґонксону 9-го жовтня 1978 р. Зажурена родина — **тел.: (212) 763-1697**

● REAL ESTATE ●

ХОЧЕТЕ продати або купити дім чи посілість в околицях New Jersey — Maplewood, S. Orange, W. Orange, Livingston, Millburn, Springfield, Short-Hills, Union, Irvington — *звертайтеся:*

MARIE DOMARATZKY
Realtor Associate & Professional Marketing Specialist
affiliated with
Oak Ridge Realty
REAL ESTATE ■ INSURANCE
2 Multiple Listings Systems
372 Morris Avenue
Springfield, N.J. 07081
Bus. (201) 376-4822
Res. (201) 467-8918

A. E. SMAL & Co.
REAL ESTATE & INSURANCE
1733 Springfield Avenue
Maplewood, N.J. 07040
(201) 761-7500

Приймає всі роди забезпечення, зокрема: на особові і вантажні авта та мотоциклі; від вогню, від відповідальности і бонди; на життя і акцидентові поліси.

Продає і приймає на продаж нерухомости в Мейпелвуді, Ірвінґтоні та всіх доокoличних місцевостях.

В УКРАЇНСЬКОМУ СЕЛІ на ФЛЬОРИДІ
нові хати з всім модерним влаштуванням.

5 кімнат, від	$25,000
5 кімнат, гараж	$31,500
7 кімнат, 2 гаражі	$45,500
7 кімнат, „сплит-левел	$65.00

„ҐАРДЕН ГОМС"

5 кімнат, гараж	$32,500
На дві родини	$65,000
Ділянки під хату від	$ 8,000

SUNNYLAND REALTY
Stephen Kowalchuk — Realtor
855 N. Park Ave., Apopka, Fla. 32703
(305) 886-3060

● HELP WANTED ●

OPENINGS AVAILABLE
For Syracuse Non-Ferrous Smelter
(FOUNDRY PIPE WORK)
We offer permanent positions with excellent wages, life insurance, hospitalization and pention plan. We are looking for responsible persons for interesting and steady employment in a long established industry. Apply in person or call:
ROTH BROS. SMELTING CORP.
6223 Thompson Rd, East Syracuse, N.Y. 13057. (315) 463-9500.

●FUNERAL DIRECTORS●

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу.
801 Springfied Avenue
IRVINGTON, N.J.
NEWARK, N.J.
ESsex 5-5555